

UNIVERSITAT POMPEU FABRA

GRAU EN DRET

DRET DE LA UNIÓ EUROPEA

Instruccions i Materials per a la realització de classe
pràctica / seminari núm. 5 de l'assignatura

Curs 2014-2015

Àrea de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals
UNIVERSITAT POMPEU FABRA

Projecte d'Innovació Docent PlaCQUID 2014-2015

Sílvia Morgades Gil (coordinadora)
Marta Abegón Novella
Sònia Güell Peris

PRÀCTICA V. Tutela judicial efectiva, protecció de drets i accés dels particulars al Tribunal de Justícia.

Tipus d'exercici: Debat competitiu a classe entre els grups que defensen cadascuna de les posicions. S'avaluarà la riquesa i profunditat dels arguments, així com la capacitat de defensar-los, modular-los i fer-los més consistents a mesura que el debat avanci. L'avaluació es farà, principalment, a partir del debat de classe en el seminari corresponent. Els alumnes duran també un escrit conjunt on es desenvolupin els arguments que podrà ser lliurat al professor, a petició seva (5-7 cares de full, aproximadament).

Cada Subgrup farà l'exercici que li correspongui, segons la pauta següent: Subgrup x01-Exercici 1; Subgrup x02-Exercici 2; Subgrup x03-Exercici 3; Subgrup x04-Exercici 4.

Temes que poden ser tractats, depenent de cada exercici:

El principi de tutela judicial efectiva i els mecanismes d'accés per part dels particulars al Tribunal de Justícia de la Unió Europea; i d'altres, que sorgeixin en cadascun dels casos: funcionament del mercat interior; primacia; protecció dels drets fonamentals; seguretat jurídica; qüestions de procediment davant del TJUE; relacions entre la jurisprudència del TJUE i del TEDH.

Metodologia de treball en tots els subgrups:

Cal que el subgrup es divideixi en 3 grups de persones. Cadascun d'aquests grups han de defensar posicions diferents:

- a) el demandant (i eventuais coadjuvants);
- b) el demandat (i eventuais coadjuvants);
- c) l'Advocat General;

A classe s'exposaran els diferents arguments, per part d'un o més portaveus de cadascun dels 3 grups, i segons l'ordre del procediment. Tots els integrants de cada grup han d'intervenir en un moment o altre del debat.

En iniciar-se la sessió, el grup c) plantejarà el cas. Per fer-ho caldrà que faci una petita introducció a l'entorn normatiu de DUE del supòsit de fet (àmbit competencial, normativa UE de referència, etc.) i, després, expliqui els fets, de la manera més imparcial possible.

Els grups a) i b) caldrà que exposin els diferents arguments jurídics que afavoreixen la seva posició. També hauran de fixar quines són les seves pretensions jurídiques, i detallar els arguments que afavoreixen els seus plantejaments. És possible i recomanable dur els arguments jurídics a l'extrem, cercar i afegir arguments, i fer servir tot allò que, jurídicament, avali la posició que es defensa.

El cas que es planteja està resolt en, almenys, una sentència del TJUE, però cal que cadascun dels grups, en funció de la posició que ha de defensar, busqui o

desenvolupi els arguments més enllà del què es descriu a la sentència. Cal, per tant que es busquin les *Conclusions de l'Advocat general* del cas per ampliar l'argumentació, i altres sentències (citades o no) que avalin les posicions respectives. Cal cercar a la web de la UE (europa.eu “Buscar legislación”), i dur imprès a classe el/s text/os jurídics principals de DUE que siguin objecte d'interpretació o aplicació.

També es poden cercar articles o comentaris de jurisprudència sobre els casos a revistes com la *Revista General de Derecho Europeo –Iustel-* (electrònica, accés des de Biblioteca UPF), la *Revista de Derecho Comunitario Europeo*, o la *Revista CESCO de Derecho de Consumo* (Centro de Estudios de Consumo), o altres. Com que tots els casos són força recents, també es poden buscar notes de premsa, etc.

Seria bo que tots els grups contactessin amb el seu professor de pràctiques durant la setmana 9 del curs (data límit 4-5 de març 2015) per assegurar que s'ha identificat, al menys, una sentència (amb les conclusions de l'advocat general) i un comentari bibliogràfic de la sentència, per tal de preparar la sessió de seminari. El professor de cada Grup de l'assignatura establirà si aquesta tutoria durant la setmana 9 es fa presencialment, o bé per correu electrònic. Per tant, cal seguir les indicacions al respecte que cada professor inclogui a l'Aula Global o expliqui a les classes.

En cas d'enviar un correu electrònic, cal que en l'assumpte s'identifiqui “Pràctica 5-Subgrup x-Rol y”. En aquest correu electrònic (1 per cada rol dins de cada subgrup) s'hauria d'indicar quines persones integren el grup (aproximadament unes 6-7 persones. En subgrups més grans caldrà que siguin 8-10 persones, per a que cada estudiant estigui associat a un grup/rol).

Podeu trobar les Sentències i Conclusions dels Advocats generals a la pàgina web del TJUE (cercant per nom de les parts o número de l'assumpte): <http://curia.europa.eu/>

Exercici 1. Cas Vueling.

L'agost de 2010, la Sra. Arias Villegas, nacional espanyola, va adquirir dos bitllets d'avió de la companyia aèria *Vueling S.A. (Vueling)*. Va fer la compra a través de la pàgina web de la companyia i *Vueling*, com a recàrrec per la facturació de dues maletes, va aplicar un suplement de 40€ al preu base dels dos bitllets (241,48€).

En tornar del seu viatge, el mes de novembre de 2010, la Sra. A.V. va presentar una reclamació contra *Vueling* a l'*Instituto de Consumo de la Comunidad Autónoma de Galicia (ICG)*, per considerar que el contracte de transport aeri que havia subscrit estava viciat per una clàusula abusiva. El resultat de la reclamació va ser la imposició d'una multa administrativa de 3000€ per part de l'ICG a *Vueling*, com a sanció pel contingut dels contractes de transport aeri de la companyia.

En desacord amb la sanció de l'ICG, i havent presentat recurs d'alçada previ que va ser desestimat, el 27 d'abril de 2012 *Vueling* va interposar contra l'ICG una

demanda davant el Jutjat Contenciós-Administratiu núm.1 d'Ourense, defensant que el suplement cobrat s'ajustava al Dret de la Unió Europea.

Posició Demandant: Sra. Arias Villegas i ICG.

Posició Demandada: *Vueling*

Exercici 2. Cas *Mohamed Aziz*.

El Sr. Mohamed A., nacional marroquí, va subscriure amb una entitat bancària un contracte de préstec amb garantia hipotecària. La garantia era el pis on vivia amb la seva família, al barri de Buenos Aires de Martorell. El capital prestat era 138.000€ que havia d'amortitzar en 33 anualitats, amb 396 quotes mensuals. La clàusula d'interessos de demora que constava en el contracte era de 18.75% automàticament generats respecte de les quantitats no satisfetes en el moment del seu venciment, sense que fos necessari fer una reclamació expressa. Una altra clàusula donava a l'entitat bancària la facultat de declarar exigible la totalitat del préstec en cas que algun dels terminis pactats vencés sense que el deutor hagués complert amb la seva obligació de pagament d'una part del capital o dels interessos del préstec. Finalment, una altra clàusula preveia la possibilitat de que l'entitat bancària recorregués a l'execució hipotecària per cobrar un possible deute, així com la possibilitat que presentés directament la liquidació amb una certificació sobre la quantitat exigida.

El Sr. A. va pagar les quotes mensuals entre els mesos de juliol de 2007 i maig de 2008. A l'octubre, l'entitat bancària fer certificar per part d'un notari que la liquidació de deute era de 139.764,76 € que incloïa les mensualitats no pagades, els interessos ordinaris i els interessos de demora. L'entitat bancària va instar davant del Jutjat de Primera instància un procediment d'execució hipotecària contra Mohamed A., en el qual el deutor no va comparèixer. En el mes de juliol de 2010 es va fer una subhasta pública per procedir a la venda del pis, però no es va presentar cap oferta. Finalment, aquest va ser adjudicat a l'entitat bancària pel 50% del seu valor. Al gener del 2011 Mohamed A. i la seva família van ser expulsats del pis. Uns dies abans del desnonament efectiu, Mohamed A. va sol·licitar en un procediment judicial que es declarés que algunes de les clàusules del contracte de préstec hipotecari eren abusives, d'acord amb el Dret de la Unió Europea, i, així, que es declarés nul el procediment d'execució.

Posició Demandant: Mohamed A.

Posició Demandada: Entitat bancària.

Exercici 3. Cas *Google*.

El Sr. Costeja González va presentar l'any 2010 davant de l'Agència Espanyola de Protecció de dades (AEPD) una reclamació contra La Vanguardia Ediciones S.L., contra Google Spain i contra Google Inc. pel fet que si s'introduïa el seu nom en el motor de cerca de Google (*Google Search*), s'obtenien vincles a

pàgines del diari que publica el primer demandat, on hi havia anuncis d'una subhasta d'immobles relacionada amb un embargament per deutes a la Seguretat Social. Aquests fets ja havien estat resolts més de deu anys enrere i el Sr. Costeja reclamava la eliminació o bé l'ocultació de les dades que l'afectaven.

L'AEPD va estimar la reclamació respecte de Google Spain i Google Inc. com a gestors de motors de cerca sotmesos a les normes europees i espanyoles de protecció de dades, i a la Carta de drets fonamentals de la UE. Contra aquesta resolució, es varen presentar recursos a la sala contenciós administratiu de l'Audiència Nacional.

Posició Demandant: Sr. Costeja González.

Posició Demandada: La Vanguardia Ediciones S.L., Google Spain i Google Inc.

Exercici 4. Cas *Association de médiation sociale* (o *Küçükdeveci* revisat).

La *Association de Médiation Sociale* (AMS), que es una associació per afavorir la reinserció professional d'aturats, va refusar la designació del Sr. Labouti com a representant sindical de la CGT, tot considerant que té menys d'onze persones empleades i que, per tant, no està obligada a adoptar mesures per a la representació dels treballadors (obligació que només afecta a qui té un personal mínim de cinquanta treballadors).

Agrupacions locals i departamentals de la CGT defensaven la correcta designació d'un delegat de personal com a representant dels treballadors, tenint en compte tant una Directiva de la Unió Europea, com articles de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea. Aquestes agrupacions consideraven que, d'acord amb les normes europees, AMS tenia més de cinquanta treballadors i, així, estava obligada a tenir un representant dels treballadors. D'altra banda, consideraven que el precedent de la sentència *Küçükdeveci* de gener de 2010 avalava la seva pretensió.

Posició Demandant: *Association de Médiation Sociale* (AMS).

Posició Demandada: Unió local i Unió Departamental CGT.